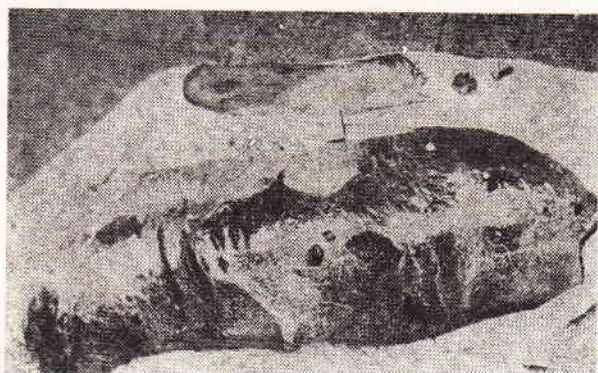

RYSZARD POTOCKI
Białystok

Zależność między rozpoznaniem białaczki w poubojowym badaniu san. — wet. a wynikami badania histopatologicznego

Podczas badania poubojowego była stwierdzana się niejednokrotnie w węzłach chłonnych, narządach mięsnych i tkankach zmiany nowotworowe w postaci guzów różnej wielkości, budzące podejrzenie tła białaczkowego. Typowe zmiany białaczkowe (ryc. 1) są jednak stosunkowo rzadkie. Przy urzędowym badaniu

Ryc. 1. Zmiany białaczkowe śledziony (u dołu) i normalna śledziona krwi (u góry)

mięsa nie można czekać na wyniki pracochłonnego i długo trwającego badania histologicznego, często więc zmiany anatomopatologiczne budzące wątpliwości traktuje się jako białaczkowe.

Podjęte badania miały na celu określenie, w jakim odsetku rozpoznanie anatomopatologiczne przy urzędowym badaniu mięsa pokrywa się z rozpoznaniem histopatologicznym.

Materiał i metody

Ze zbadanych w latach 1975 — 1976 sztuk pobrano losowo od 24, u których stwierdzono białaczkę badaniem poubojowym, zmienione węzły chłonne, narządy mięsne i inne tkanki do badania histologicznego. Badanie przeprowadzono w Pracowni Histologicznej przy Zakładzie Anatomii Patologicznej Akademii Medycznej w Białymstoku.

Opis zwierząt, lokalizację i wygląd zmian anatomopatologicznych oraz wyniki badań histologicznych podano w tab. 1. Dla przejrzystości i skrócenia tabeli przebadany materiał podzielono na grupy w zależności od lokalizacji zmian i wyników badania histopatologicznego.

Tab. 1. Potwierdzenie histologiczne wyników badania poubojowego

Opis zwierząt	Ilość zwierząt	Zmiany anatomopatologiczne		Wynik badania histologicznego
		Lokalizacja	Wygląd	
Krowy ncb i cp od 5—10 lat	7	Węzły chłonne. Wątroba. Śledziona. Nerka. Serce. Bł. śluzowa przewodu pokarmowego.	Guzy różnej wielkości i nacieki słoninowate na przekroju. Powiększenie śledziony 3—10X.	<i>Leucaemia lymphatica</i>
Cielę ncb 5 tyg.	1	Węzły chłonne. Śródpiersie. Wątroba. Śledziona. Nerka.	Nacieczenia na przekroju słoninowate 3—5X, powiększenie śledziony.	<i>Leucaemia lymphatica</i>
Krowy cp 6 i 7 lat	2	Wątroba. Okolice łuku aorty.	Guzy szaro-białe 3X5 cm.	<i>Angioleiomyosarcoma</i>
Krowy ncb i cp 5—10 lat	2	Trawieniec. Opłucna. Węzły chłonne śródpiersiowe.	Guzy szaro-brązowe.	<i>Reticulosarcoma</i>
Krowy 5—10 lat	5	Okolice aorty. Śródpiersie. Okolice międzyżebrowa.	Guzki od wielkości grochu do jaja.	<i>Schwannoma</i>
Krowy cp 5—7 lat	3	Okolica oczodołu. Łuk aorty. Mięśnie międzyżebrowe.	Guzy 10X10 cm szarawe.	<i>Neurinoma</i>
Krowa ncb 7 lat	1	Węzły chłonne płucne	Guzy nieregularne szaro-żółto-brązowe.	<i>Carcinoma bronchogenes</i>
Cielę ncb 6 tyg. Krowa cp 6 lat		Węzły chłonne płucne. Śledziona.	Obrzęk. Ogniska szarawe.	<i>Lymphonodulitis Necrosis focalis</i>

Wyniki i omówienie

Potwierdzenie histologiczne białaczki limfatycznej uzyskano tylko w 8 przypadkach. Stanowi to zaledwie 33,3%. Charakterystyczne dla białaczki limfatycznej byłą są zmiany anatomopatologiczne w postaci guzów różnej wielkości, słoninowatych na przekroju oraz nacieki o podobnym wyglądzie i konsystencji.

Tab. 2. Rozpoznanie histologiczne przypadków białaczki stwierdzonej po uboju

Rozpoznanie histologiczne	Liczba przypadków	%
<i>Leucaemia lymphatica</i>	8	33,3
<i>Angiomyosarcoma</i>	2	8,3
<i>Reticulosarcoma</i>	2	8,3
<i>Schwannoma</i>	5	20,8
<i>Neurinoma</i>	3	12,5
<i>Carcinoma bronchogenes</i>	1	4,2
Brak zmian nowotworowych	3	12,5

Zmiany te występują najczęściej w węzłach chłonnych, błonach śluzowych przewodu pokarmowego, wątrobie, nerkach, mięśni sercowym, mięśniach szkieletowych i tkance pod-

surowiczej. Śledziona jest powiększona, a nawet przyjmuje olbrzymie rozmiary. We wszystkich potwierdzonych histologicznie przypadkach zmiany anatomopatologiczne występowały w trzech lub więcej narządach i tkankach.

W niepotwierdzonych histologicznie przypadkach zmiany anatomopatologiczne zlokalizowane były w jednym narządzie, wyjątkowo — dwóch. Z 16 przypadków, w których histologicznie nie potwierdzono białaczki limfatycznej, dwa określone jako *angioleiosarcoma*, dwa — *reticulosarcoma*, pięć — *schwannoma*, trzy — *neurinoma*, jeden — *carcinoma bronchogenes*. W trzech przypadkach zmian nowotworowych nie wykazano. Procentowe wyniki badań i rozpoznań histologicznych podano w tab. 2.

Uzyskane wyniki upoważniają do stwierdzenia, że rutynowe rozpoznanie białaczki limfatycznej oparte tylko na badaniach makroskopowych i zmianach anatomopatologicznych połączone jest z poważnym ryzykiem błędu.

Adres autora: Ryszard Potocki, ul. Porzeczkowa 4, 15-815 Białystok.

Autor składa podziękowanie prof. dr Henrykowi Nowakowi za pomoc i cenne uwagi podczas wykonywania pracy.

JERZY MIERZEJEWSKI
Puławy

Właściwości antybiotyczne szczepów *Clostridium sporogenes* izolowanych z konserw mięśnych w stosunku do *Clostridium botulinum* B

W konserwach żywności, które uległy bakteryjnemu zepsuciu, najczęściej notuje się obecność laseczek beztlenowych z gatunków *C. sporogenes*. Mniej pospolicie występuje *C. perfringens*, *C. butyricum* i *C. botulinum* (9). Niektóre szczepy laseczek beztlenowych izolowanych z żywności posiadają właściwości antagonistyczne w stosunku do *C. botulinum* (5). Zjawisko tego antagonizmu opiera się na wytwarzaniu substancji antybiotycznych typu bakteriocyn (7).

Prawdopodobieństwo występowania tego antagonizmu w mieszanych zakażeniach żywności może być częste. Względnie rzadko notowane zakażenia *C. botulinum* w porównaniu z innymi beztlenowcami można by m. in. tłumaczyć właściwościami antybiotycznymi szczepów laseczek niebotulinowych.

Dla potwierdzenia tej tezy przebadano kolekcję szczepów *C. sporogenes* wyizolowanych

z konserw mięśnych zbombażowanych, w kierunku właściwości antybiotycznych w stosunku do *C. botulinum* B.

Materiał i metody

Badanie przeprowadzono na 249 szczepach *C. sporogenes* wyizolowanych z 500 puszek konserw mięśnych uległych bombaży w okresie 1—4 letniego magazynowania pozachłodniczego. Użyte do badań szczepy uznano jako *C. sporogenes* na podstawie właściwości hodowlanych, biochemicznych i braku patogennych (3).

Wyizolowane szczepy poddano badaniu na właściwości antybiotyczne w stosunku do szczepu *C. botulinum* B 1162 podatnego na działanie bakteriocyn typu boticyn (5).

Właściwości antybiotyczne określano wg metody Beerensa (1). U wybranych szczepów wykazujących największą aktywność określono miano antybiotyczne i zachowanie się właściwości antybiotycznych w zależności od wieku hodowli. Prócz tego u tych szczepów określono swoistość działania antybiotycznego przez porównanie ich działania na szczepy wszystkich serotypów *C. botulinum*, *C. perfringens* A i *C. sporogenes* (1).